

WHO: Błędy w stosowaniu leków powodują ponad 160 000 zgonów rocznie

Niebezpieczne praktyki i szkody związane z lekami stanowią 50% wszystkich możliwych do uniknięcia szkód w opiece medycznej na całym świecie. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) oszacowała koszty związane z błędami w stosowaniu leków na świecie na 41,4 mld euro rocznie, nie licząc utraconych zarobków i produktywności personelu medycznego.

Leki mogą powodować poważne szkody, jeżeli są niewłaściwie przechowywane, przepisywane, wydawane, podawane lub jeśli są niewystarczająco monitorowane. W Unii Europejskiej, która liczy 447 milionów mieszkańców, błędy w stosowaniu leków odpowiadają za 163 tys. zgonów rocznie. To właśnie w tym kontekście kwestia bezpieczeństwa leków została wybrana jako temat przewodni Światowego Dnia Bezpieczeństwa Pacjenta w 2022 roku, z hasłem: „Leki bez szkody”, który obchodzony jest 17 września jako jeden z globalnych dni zdrowia publicznego ustanowionym w 2019 r. przez WHO, realizującym jej główne cele w zakresie bezpieczeństwa pacjentów. Organizacja wzywa zainteresowane strony do nadania priorytetu i podjęcia wczesnych działań w kluczowych obszarach związanych ze znacznymi szkodami dla pacjentów wynikającymi z niebezpiecznych praktyk lekowych.

Farmaceuci jako najważniejsze w ograniczeniu błędów wskazali: elektroniczne recepty, nadzór nad błędami w stosowaniu leków i systemy podawania leków oparte na kodach kreskowych. Ponadto zidentyfikowali oni, że finansowanie, zasoby ludzkie i brak wyszkolonego personelu są głównymi przeszkodami we wdrażaniu tych usprawnień. Badanie przeprowadzone na zlecenie ECAMET (European Collaborative Action on Medication Errors and Traceability) wykazało niski poziom wdrożenia systemów monitorowania leków w europejskich szpitalach, przy czym dowody kliniczne wskazują, że jest to najskuteczniejszy sposób minimalizacji błędów w stosowaniu leków nawet na poziomie 58%¹.

Priorytetem sojuszu ECAMET są działania mające na celu ograniczenie błędów związanych z lekami apeluje, o wdrożenie pilnych działań, które obejmują:

1. Uwzględnienie bezpieczeństwa leków w Strategii Farmaceutycznej dla Europy, w ogólnym prawodawstwie farmaceutycznym UE oraz w Europejskim Planie Pokonania Raka poprzez systemy monitorowania leków w placówce opieki zdrowotnej w celu zminimalizowania błędów w stosowaniu leków;
2. Nadanie priorytetu strategicznym inwestycjom w systemy identyfikacji leków w programie EU4Health w celu zminimalizowania błędów w stosowaniu leków;
3. Wspieranie opracowywania i wdrażania wytycznych ECDC (European Centre for Disease Prevention and Control) oraz kluczowych wskaźników dotyczących błędów w stosowaniu leków w placówkach opieki zdrowotnej w UE;

---

¹ [ECAMET-PR-on-medication-errors-and-traceability-to-coincide-with-WHO-World-patient-safety-day_Final.pdf](#)

4. Ułatwianie systematycznej wymiany najlepszych praktyk między podmiotami świadczącymi opiekę zdrowotną zarówno na poziomie europejskim, jak i krajowym w celu ograniczenia błędów w stosowaniu leków w placówkach opieki zdrowotnej.

W Polsce wsłuchując się w głosy środowiska medycznego oraz biorąc pod uwagę powyższe informacje, została powołana Koalicja na rzecz Bezpieczeństwa Szpitali, której jednym z głównych priorytetów działań jest rozwiązanie kwestii związanych z bezpieczeństwem pacjentów i personelu medycznego, jak również podniesienie świadomości **na temat wysokich kosztów, jakie społeczeństwo ponosi w związku z błędami w stosowaniu leków i niebezpiecznymi praktykami.**

Rada Ekspertów Koalicji przede wszystkim wskazywała na konieczność utworzenia centralnego rejestru zdarzeń niepożądanych, co w jej mniemaniu stanowi podstawę systemu zarządzania jakością i bezpieczeństwem. Pozyskane w ramach rejestru dane pozwolą na monitorowanie, analizowanie i w razie potrzeby wprowadzanie działań naprawczych. Kwestia ta została wzięta pod uwagę podczas prac nad projektem ustawy o jakości w opiece zdrowotnej i bezpieczeństwie pacjenta, która najprawdopodobniej zostanie ogłoszona w ciągu miesiąca.

Koalicja na rzecz Bezpieczeństwa Szpitali została zawiązana w 2021 roku, a głównym jej celem jest zwiększanie bezpieczeństwa pracowników ochrony zdrowia w miejscu pracy, m.in. poprzez promowanie i zachęcanie szpitali do korzystania z bezpiecznego sprzętu medycznego. Głównym projektem koalicji jest program Deklaracji „Bezpieczny szpital to bezpieczny pacjent”, do którego przyłączają się polskie placówki medyczne, przestrzegające zaleceń zawartych w Deklaracji. W poprzednim roku do Koalicji dołączyło ponad 40 instytucji (szpitali, powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych, centrów zdrowia, ośrodków rehabilitacyjnych), w tym roku liczba zgłoszeń na ten moment wynosi 90. Na początku lipca br. ruszyła pierwsza w Polsce certyfikacja bezpieczeństwa i jakości szpitali.

Patronat nad projektem objęły: Narodowy Fundusz Zdrowia, Rzecznik Praw Pacjenta, Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych, Polska Federacja Szpitali, Naczelna Izba Lekarska, Polskie Stowarzyszenie Pielęgniarek Epidemiologicznych, Polskie Towarzystwo Pielęgniarek Anestezjologicznych i Intensywnej Opieki, Polskie Towarzystwo Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych, Polski Klub Dostępu Naczyniowego, Stowarzyszenie Higieny Lecznictwa, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Szpitali Prywatnych, Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne, Naczelna Izba Aptekarska, Europejskie Stowarzyszenie Czyste Leczenie oraz Towarzystwo Chirurgów Polskich.